

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ ēkādaśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkādaśaḥ sargaḥ ॥

kaikēyyā rājānaṃ pratijñayā baddhvā tēna prāk pradattau
varau smārayitvā tayōrēkēna bharatābhiṣēkasyāparēṇa ca
śrīrāmakartṛkacaturdaśavarṣāvadhikavanavāsasya ca
yācanam

taṃ manmathaśarairviddham
kāmaṇvēgavaśānugam |
uvāca pṛthivīpālaṃ
kaikēyī dāruṇaṃ vacaḥ || 2.11.1 ||

nāsmi viprakṛtā dēva
kēnacinnāvamānitā |
abhiprāyastu mē kaścit
tamicchāmi tvayā kṛtam || 2.11.2 ||

pratijñāṃ pratijānīṣva
yadi tvaṃ kartumicchasi |
atha tē vyāhariṣyāmi
yathābhiprārthitaṃ mayā || 2.11.3 ||

tāmuvāca mahārājaḥ
 kaikēyīmīṣadutsmayaḥ |
 kāmī hastēna saṅgrhya
 mūrdhajēṣu bhuvi sthitām || 2.11.4 ||

avaliptē na jānāsi
 tvattaḥ priyatarō mama |
 manujō manujavyāghrād
 rāmādanyō na vidyatē || 2.11.5 ||

tēnājayyēna mukhyēna
 rāghavēṇa mahātmanā |
 śapē tē jīvanārheṇa
 brūhi yanmanasēpsitam || 2.11.6 ||

yaṁ muhūrtamapaśyaṁstu
 na jīvē tamahaṁ dhruvam |
 tēna rāmēṇa kaikēyi
 śapē tē vacanakriyām || 2.11.7 ||

ātmanā cātmajaiścānyai -
 rvṛṇē yaṁ manujarṣabham |
 tēna rāmēṇa kaikēyi
 śapē tē vacanakriyām || 2.11.8 ||

bhadrē hṛdayamapyēta -
 danumṛśyōddharasva mē |
 ētat samīkṣya kaikēyi
 brūhi yat sādhu manyasē || 2.11.9 ||

balamātmāni paśyanti
 na viśaṅkitumarhasi |
 kariṣyāmi tava prītiṃ
 sukṛtēnāpi tē śapē || 2.11.10 ||

sā tadarthamanā dēvī
 tamabhiprāyamāgatam |
 nirmādhyasthyācca harṣācca
 babhāṣē durvacam vacaḥ || 2.11.11 ||

tēna vākyēna samhr̥ṣṭā
 tamabhiprāyamātmanaḥ |
 vyājahāra mahāghōra -
 mabhyāgatamivāntakam || 2.11.12 ||

yathā kramēṇa śapasē
 varam mama dadāsi ca |
 tacchr̥ṇvantu trayastrimśad
 dēvāḥ sēndrapurōgamāḥ || 2.11.13 ||

candrādityau nabhaścaiva
 grahā rātryahanī diśaḥ |
 jagacca pṛthivī cēyam
 sagandharvāḥ sarākṣasāḥ || 2.11.14 ||

niśācarāṇi bhūtāni
 gṛhēṣu gṛhadēvatāḥ |
 yāni cānyāni bhūtāni
 jānīyurbhāṣitaṃ tava || 2.11.15 ||

satyasaṇdhō mahātējā
 dharmajñāḥ satyavāksuciḥ |
 varaṃ mama dadātyēṣa
 sarvē śṛṇvantu daivatāḥ || 2.11.16 ||

iti dēvī mahēṣvāsaṃ
 pariḡṛhyābhiśasya ca |
 tataḥ paramuvācēdaṃ
 varadaṃ kāmamōhitam || 2.11.17 ||

smara rājan purā vṛttaṃ
 tasmin dēvāsurē raṇē |
 tatra tvāṃ cyāvayacchatru -
 stava jīvitamantarā || 2.11.18 ||

tatra cāpi mayā dēva
 yat tvam samabhirakṣitaḥ |
 jāgratyā yatamānāyā -
 statō mē pradadau varau || 2.11.19 ||

tau dattau ca varau dēva
 nikṣēpau mṛgayāmyaham |
 tavaiva pṛthivīpāla
 sakāśē raghunandana || 2.11.20 ||

tat pratiśrutya dharmēṇa
 na cēd dāsyasi mē varam |
 adyaiva hi prahāsyāmi
 jīvitaṃ tvadvimānitā || 2.11.21 ||

vāṇmātrēṇa tadā rājā
 kaikēyyā svavaśē kṛtaḥ |
 pracaskanda vināśāya
 pāśaṃ mṛga ivātmanaḥ || 2.11.22 ||

tataḥ paramuvācēdaṃ
 varadaṃ kāmamōhitam |
 varau dēyau tvayā dēva
 tadā dattaḥ mahīpatē || 2.11.23 ||

tau tāvadahamadyaiva
 vakṣyāmi śṛṇu mē vacaḥ |
 abhiṣēkasamārambhō
 rāghavasyōpakalpitaḥ || 2.11.24 ||

anēnaivābhiṣēkēṇa
 bharatō mē'bhiṣicyatām |
 yō dvitīyō varō dēva
 dattaḥ prītēna mē tvayā || 2.11.25 ||

tadā dēvāsurē yuddhē
 tasya kālō'yamāgataḥ |
 nava pañca ca varṣāṇi
 daṇḍakāraṇyamāśritaḥ || 2.11.26 ||

cīrājinadharō dhīrō
 rāmō bhavatu tāpasaḥ |
 bharatō bhajatāmadya
 yauvarājyamakaṇṭakam || 2.11.27 ||

ēṣa mē paramaḥ kāmō
dattamēva varam vṛṇē |
adya caiva hi paśyēyaṁ
prayāntaṁ rāghavaṁ vanē || 2.11.28 ||

sa rājarājō bhava satyasaṅgarah
kulaṁ ca śīlaṁ ca hi janma rakṣa ca |
paratra vāsē hi vadantyanuttamaṁ
tapōdhanāḥ satyavacō hitaṁ nṛṇām || 2.11.29 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē ēkādaśaḥ sargaḥ ||